

FÒRUM DE CONEIXEMENT TURÍSTIC

camins dels càtars

MORELLA 24 NOV.

SANT MATEU 25 NOV.

D'ací a 700
anys el llorer
reverdirà

Un projecte per
convertir-se en un
producte turístic singular
Itinerari Cultural Europeu

Una ruta turística cultural, amb desenvolupament sostenible i cooperació transregional

COMUNITAT
VALENCIANA

Morella

Sant Mateu

objecte

Este fòrum neix amb motiu de donar a conèixer i posar en valor el llegat turístic cultural d'un fet històric que correspon al moviment de la comunitat dels càtars, que es van assentar en terres valencianes, a finals del segle XIII i principis del XIV i que van arribar per una sèrie d'antics camins, des de diferents llocs de l'actual Occitània, en especial l'Ariège i l'Aude, i des de les Valls d'Andorra i del Pirineu català, fins a les terres del sud de Lleida, l'Ebre, els Ports i el Maestrat fins arribar a València.

En aquest context, es considera la necessitat de realitzar un Fòrum de Coneixement Turístic, a fi de disposar d'un àmbit d'investigació, reflexió i difusió, des d'un punt de vista acadèmic, cultural i turístic, que facilite la validació d'un projecte transnacional i pose les bases d'una cooperació turística per tal de projectar un Itinerari Turístic Cultural Europeu, amb el suport d'institucions públiques, empreses privades i amb cooperació universitària.

La Ruta dels Bons Homes cap al sud, a la recerca d'una nova Jerusalem en terres valencianes

Des de les valls occitanes de l'Ariège i de l'Aude (Le Pays Cathare) molts heretges o càtars van poder fugir del seu destí emigrant cap al sud, a través de muntanyes i de senders com el conegut Camí dels Bons Homes. Van arribar a peus del Pedraforca i a les valls de l'Urgell, on alguns s'hi quedaren. Altres van continuar més al sud, seguint l'exemple de Belibaste, que sabem que va ser l'últim perfecte càtar. Va viure a Morella i va concentrar una comunitat càtara a Sant Mateu, que podríem dir de segona generació (eren fills i nets dels que havien mort a la foguera). Aquests càtars van venir a les terres del sud, més segures, guiats per experts pastors que coneixen bé els antics camins de pedra en sec. Un d'ells Pere Mauri, portava les seues ovelles des dels Pirineu fins als pasturatges d'hivern de la plana de Tortosa-Sant Mateu. Van ser camins de fugida i d'esperança pels darrers càtars a la recerca d'una nova Jerusalem, on les creences religioses no estiguen perseguides. Ara són camins que uneixen pobles, muntanyes, rius i tota una cultura que forma part de la nostra memòria històrica.

Camins dels Càtars: un Itinerari Cultural Europeu transnacional entre França, Andorra i Espanya (des d'Occitània fins a València)

El CAMÍ DELS CÀTARS té l'objectiu de desenvolupar un projecte turístic de cooperació transnacional a l'entorn dels camins que van recórrer la comunitat dels últims càtars, unint Occitània amb València, passant per Andorra, el Pirineu, la Plana de Lleida, les Terres de l'Ebre, els Ports i el Maestrat fins a València.

Es pretén reconstruir i posar en valor un llegat turístic cultural, d'origen medieval, que va representar uns dels primers exilis dins de la història d'Europa i que integra a moltes poblacions i territoris units per una mateixa cultura i per camins rurals de transhumància que encara estan visibles i que compten amb

unes relacions històriques, culturals i socioeconòmiques comunes.

El repte principal és desenvolupar una estratègia que done contingut al relat cultural i històric de la comunitat dels últims càtars que amb els seus camins d'exili i de repoblació van comunicar Occitània (sud de França), amb el País Valencià, generant un Itinerari Cultural Europeu, dins dels objectius de cohesió econòmica, sostenible i social de la UE i en el marc del Consell d'Europa de les *Culturals Routes*

Una ruta turística de camins de pedra, de pastors, de tradicions i música, llegat cultural hereu d'oficis ancestrals. Son camins que travessen paratges espectaculars i pobles que preserven la imatge que van descobrir aquells últims càtars valencians.

morella

Jornada producte turístic Camins dels Càtars

(24 novembre, Casa de la Vila)

9,30 h. Recepció de participants i entrega de documentació

9,45 h. Inauguració del Fòrum per part de les autoritats organitzadores (Universitat Jaume I de Castelló; Agència Valenciana del Turisme; Alcalde de Morella)

10,00 h. Presentació del programa del Fòrum per part dels organitzadors tècnics (Carles Rabassa, professor de Història Medieval de la Universitat Jaume I de Castelló; Josep Gisbert, director d'Estratègia Territorial Turística de l'Agència Valenciana del Turisme).

10,15 h. Presentació de destins turístics amb projecció en els Camins dels Càtars.

- Els Camins dels Últims Càtars al País Valencià. Jose Luís Soler. Director de Servitur.
- Presentació dels audiovisuals de la Ruta dels Últims Càtars i del Càtar Imperfecte.
- Aude, Le Pays Cathare, un marca turística de prestigi al voltant dels

càtars. Hervé Baró. Vice-President Conseil Départemental de l'Aude. Alcalde de Termes.

11,15 h. Coffee-break

- Camí dels Bons Homes, 20 anys de gestió i promoció del llegat turístic del càtars al Pirineu. Borja Segura. Gerent del Consell Regulador del Camí dels Bons Homes.
- Les Rutes del Grial i de Jaume I, rutes interconnectades amb els Camins dels Càtars. Fina Domènech. Coordinadora tècnica de la Agència Valenciana del Turisme.

12,15 h. Ponències: Patrimoni rural etnogràfic

Vies pecuàries, camins d'origen medieval en el Regne de València. Connexions amb els càtars procedents d'Occitània i el Pirineu. Pablo Vidal. Professor de la Universitat Catòlica de València. Institut Universitari d'Antropologia.

- 12,45 h. Taula rodona:** Experiències d'èxit en la posada en valor i dinamització turística del recurs càtar.
- La Ruta del càtar Bèlibaste, storyte-

lling, gamificació i transmedia. Rafael de Villasante. Director de Iternatura.

- Les fires medievals càtars, els exemples de Castellbó, Gossol i Bagà. Carles Sánchez i Judith Puig, organitzadors de fires tradicionals.

- Experiències locals: Sant Pau d'Albocàsser, Porta del Maestrat càtar. Santiago Mas i Soledad Beltran, Associació Cultural l'Assagador.

- Comercialització turística: "Tras la huella de los últimos cátaros". Daniel Adell, Club de Producte *Introducing Castelló*.

14,30 h. Dinar

16,15 h. Visita guiada per la Morella medieval (seguirem els passos del Perfecte Belibaste i el seu amic pastor Pere Mauri de la ma del llibre *El Càtar Imperfecte* de Victor Amela).

17,30 h. Ponència: Els Itineraris Culturals Europeus
- Any Europeu del Turisme Cultural, una oportunitat per fomentar els Camins dels Càtars. Els Càtars del Sud

i l'Aplec de Pere Mauri. Vicky Carles, presidenta de Graëllsia i Jose Luïa Soler, director de Servitur.

- Creació d'una Ruta Cultural Europea i Candidatura als Itineraris Culturals Europeus del Consell d'Europa. Objectius, planificació i gestió. (Ramon Montes. Doctor en Arqueologia. Coordinador del Itinerari Cultural Europeu dels Camins de l'Art Rupestre. Assessor del Consell d'Europa).

Col·loqui en el marc de fomentar un partenariat de cooperació turística transregional europea dels Camins dels Càtars.

20,30 h. Sopar medieval,
amb la cuina dels càtars

sant mateu

Jornada bases històriques Camins dels Càtars

(25 novembre, Casa de la Vila)

9,30 h. Recepció de participants i entrega de documentació

9,45 h. Benvinguda per part de les autoritats (Universitat Jaume I de Castelló; Agència Valenciana del Turisme; Alcaldessa de Sant Mateu) i presentació de la jornada per part dels organitzadors tècnics (UJI, Agència Valenciana del Turisme)

10 h. Ponència: Context historiogràfic del catarisme a l'antiga Corona d'Aragó: les transcripcions inquisitorials com a font d'informació rellevant.

-Stefano Cingolani. Doctor en filologia romànica. Historiador especialista en historiografia medieval de la Corona d'Aragó.

- Sergi Grau. Doctor en Filosofia. Historiador e investigador del Institut d'Estudis medievals de la UAB. Autor dels llibres "La invenció dels càtars".

- Audició i presentació de la musica medieval d'evocació als càtars: *El Regne Perdut* de Jordi Savall.

11,15 h. Coffee-break

11,30 h. Ponència: Evolució històrica dels càtars i rutes d'exili des d'Occitània fins a Catalunya i el País Valencià dels segles XIII-XIV

- Jordi Bibià. Escriptor i investigador, especialitzat en la historia medieval del catarisme. Poblacions, vestigis i fets singulars dels càtars a l'antiga Corona d'Aragó i Pirineu.

- Eduard Berga, director del Centre d'Estudis Càtars de Barcelona i president de la Fundació Rosacreu. Els càtars a la Corona d'Aragó: Belibaste i els germans Mauri.

- Presentació de l'exposició dels llibres historiogràfics, a càrrec del Centre d'Estudis Càtars de Barcelona.

12,45 h. Taula rodona:

València i el nord de Castelló, terres d'acollida dels càtars

- Jesús Huguet. Secretari del Consell Valencià de Cultura. Conferenciant i articulista sobre els càtars valencians.

- Ferran Esquilache. Doctor en Història Universitat de València. Professor UJI. Blog d'HARCA, divulgació de la història medieval.

- Vicent Royo Perez. Doctor en Història Medieval. Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. Centre d'Estudis del Maestrat.

- Lluís Fornés. Doctor en filologia, poeta, músic i director de l'Associació OCC València.

14,00 h. Clausura del Fòrum, a càrrec de les autoritats presents

14,30 h. Dinar

16,30 h. Visita guiada per

Sant Mateu: muralla medieval i antics carrers on va residir una important comunitat de càtars a principis del s. XIV.

Organització: Servitur

Jose Luis Soler.

Tel.619763328.

Mail: servitur04@hotmail.com

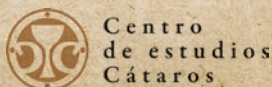
Des de l'Agència Valenciana del Turisme i en col·laboració amb la Universitat Jaume I de Castelló es promou este Fòrum de Coneixement Turístic, a l'entorn de la història i el potencial turístic dels Camins del Càtars, per

posar en valor un llegat històric singular en comú de diversos territoris i que va tenir en les terres valencianes la seua última destinació, amb una diversitat de recursos culturals, etnogràfics i turístics.

organitzadors:

col·laboradors:

+ info i inscripcions

www.caminsdelscatars.com